

Skog & Ekonomi

NYHETER FRÅN DANSKE BANK

”

Vår integrerade naturvård som genomsyrar hela skogsnäringsen är svår att finna på andra ställen.”

Peter Holmgren,
senior rådgivare, tidigare bla.
ansvarig för FAOs klimatarbete

Skogens klimatnytta större än det nationella CO2-utsläppet

På 60 år har vi skördat mer än två gånger den ursprungliga skogsvolymen. Ändå har vi 55 % mer skog i dag än vi hade 60 år tidigare. Efter avverkning planteras varje år 380 miljoner skogsplantor och eftersom skogen växer mer än vi avverkar så ökar kollagret i produktionsskogen med ca 35 miljoner ton koldioxid varje år. Dessutom ersätts fossilbaserade produkter av skogsprodukter så CO2 utsläppen minskar med ytterligare 40 miljoner ton CO2. Detta skall jämföras Sveriges totala utsläpp av koldioxid ca 53 miljoner ton. Brukad skog ger den största klimatnyttan. Samtidigt ökar kraven för att sätta av mer skog för naturvård. Faktum är att viktiga faktorer som arealen äldre skog, volymen lövskog, och volymen död ved ökar kontinuerligt. Bekämpningsmedel är på väg att utrotas ur skogen och uppgår idag till under 3 % av vad som används i svenska villaträdgårdar. Självklart finns det saker som kan bli bättre men jämfört med annan mänsklig verksamhet som brukar naturresurser så finns det mycket att vara stolt över i den Svenska skogen. Läs mer i vår temaartikel, sid 2.

Pressat returpapper driver färskfibern

Under denna deprimerande vår har industrin ändå lyckats höja massapriset med 36 USD/ton. Vi tror nu att priserna planar ut ett tag. På lite längre sikt är ändå prognosen positiv. Vår bedömning är färskfibern kommer att ta marknad från returpapper som i dag står för hela 57 % av världens fiberförsörjning. Returfibern får stora utmaningar framöver. Grafiskt papper minskar kraftigt medan svåråtervunnet hygienpapper ökar. Dessutom har Kina beslutat att stoppa importen av sopor från USA redan 2021. Ur soporna sorterade man ut knappt 11 miljoner ton returfiber i fjol. Läs mer i vår Massaanalys, sid 6.

2 Temaartikel:

- 27 % av skogsarealen brukas inte
- Skog äldre än 120 år ökar och närmar sig 20 %

6 Massamarknaden

- Pressat returpapper driver färskfibern

7 Banken analyserar trävarumarknader

- Optimismen spirar i trävarusektorn
- "MEN" Vad händer i höst?

8 Timmer & Massaved

- Uppgrävt prisdike i Mellansverige

9 Råd till skogsägarna

- Granbarkborren förskräcker i Svealand

10 Kända profiler ger sin syn på

- virkesmarknaden
- Måns Johansson, koncernchef, Vida: "Hela världens gör-det-självare håller uppe konsumtionen."

11 Fastighetsmarknaden

- Rekordhöga priser på bolagsskog

12 Ränta & Valuta

- Zenit för Corona passerat

Här kommer ett nytt nummer av nyhetsbrevet Skog & Ekonomi där vi serverar aktuell information från kända aktörer inom näringen, ger handfasta tips till dig som skogsägare och presenterar en ekonomisk analys av läget för skog och skogsprodukter. För dig som ännu inte är prenumerant, anmäl dig på www.danskebank.se/skog-och-lantbruk

Temaartikel

Skogens roll för klimatet, naturvården och ekonomin

Skogen täcker 70 % av Sveriges yta och vi är ett skogsägande folk med 330.000 skogsägare. Skogsbruket och skogsindustrin är en hörnpelare i den svenska ekonomin. Vi brukar en inhemska, biologisk tillgång som vi förädlar till förnyelsebara produkter som exporteras ut på världsmarknaden. Skogens roll i klimatfrågan framstår som allt viktigare både för att ersätta fossilbaserade produkter och för sin förmåga att binda och lagra koldioxid genom fotosyntesen. Kraven på skogen blir därmed allt större från en mängd olika håll. Den skall ge fler klimatsmarta produkter, den skall ge framtidens energi samtidigt ökar kraven på ökade avsättningar av skogsmark för naturvårdsändamål.

I denna temaartikel fokuserar vi på skogens utveckling för klimatet och naturvården. I nästa nyhetsbrev tar vi upp betydelsen för den svenska ekonomin.

Peter Holmgren skog Dr och senior rådgivare.

Peters internationella meritlista är lång, som exempel ansvarig världsskogsinventeringen och skogsskötselchef FAO, chef för FAOs övergripande klimatarbete och senast generaldirektör på CIFOR.

”Utifrån ett internationellt perspektiv är mycket unikt med den Nordiska skogsbruksmodellen. Med vårt stora skogsinnehav har vi sedan över hundra år utvecklat en marknad för skogsprodukter. Här har vår höga andel privatägd mark varit viktig. Skogsägarna har etablerat ett långvarigt och ömsesidigt samarbete med både stat och näringsliv, i syfte att bruka skogen kommersiellt och uthålligt. I stora delar av världen är skogsindustrin skild från brukande och ägande och då missar man ofta helhet och långsiktighet. Vi har också byggt en fantastisk infrastruktur från flottningsälvar och nu med offentliga och privata vägar. Vår integrerade naturvård som genomsyrar hela skogsnäringen är svår att finna på andra ställen. Man får aldrig glömma att det är efterfrågan på virke som skapar förutsättningarna att investera i både mer tillväxt och en utökad naturvård. Jag tror inte du hittar en enda person i skogsnäringen som inte vill bibehålla biodiversiteten i de Nordiska skogarna. Ibland låter det inte så i debatten.”

Det svenska skogsundret en förebild

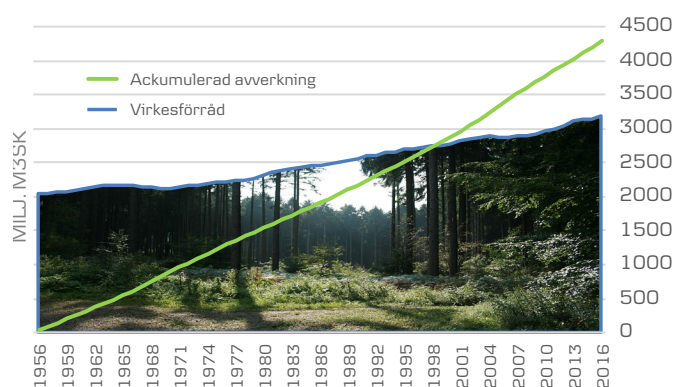
Vi försöker att, på faktabaserad basis genom material från Riksskogstaxeringen redovisa vad som skett i de svenska skogarna under lång tid. När man summerar detta måste man ändå konstatera att det ser väldigt bra ut och utvecklingen går åt rätt håll. Den svenska skogen lagrar mer kol och genererar mer klimatsmarta produkter än någonsin samtidigt som nyckelfaktorer för naturvården utvecklas åt rätt håll.

Vi påstår inte på något sätt att allt är perfekt i den svenska skogen och skogsbruket. Brukande och metoder kan alltid bli bättre. Men frågan är om man kan hitta ett bättre, storskaligt sätt att nyttja skogen på, någon annanstans i världen? Den Svenska och Nordiska skogsbruksmodellen borde kunna stå som förebild för andra delar av världen. En framgångsrik, klimatsmart exportprodukt helt enkelt.

Virkesförrådet har ökat med över 55 % på 60 år

Det Svenska skogsbruket har en lång historik från kolning och järnbruk på 1800-talet. Vi har valt att blicka 60 år tillbaka, en period som man klarar att relatera till. Under dessa 60 år har virkesförrådet i produktionsskogen ökat med 1,13 miljarder kubikmeter, över 55 % ökning. Under samma period har vi avverkat 4,3 miljarder kubikmeter som vi tillverkat klimatsmarta produkter och förnyelsebart bränsle av, se figur 1. På 60 år har vi alltså skördat mer än två gånger den skogsvolym, på ca 2 miljarder kubikmeter, som ursprungligen stod i skogen 1956. När vi summerar 2016 så har vi ändå, drygt 50 % mer skog än 60 år tidigare. Om vi jämför med annat mänskligt nyttjande av naturresurser måste väl detta ändå ses som en framgångssaga.

Figur 1. Virkesförråd och ackumulerad avverkning i produktionsskogen under 60 år

Källa: Riksskogstaxeringen

Brukad skog ger den största klimatnyttan

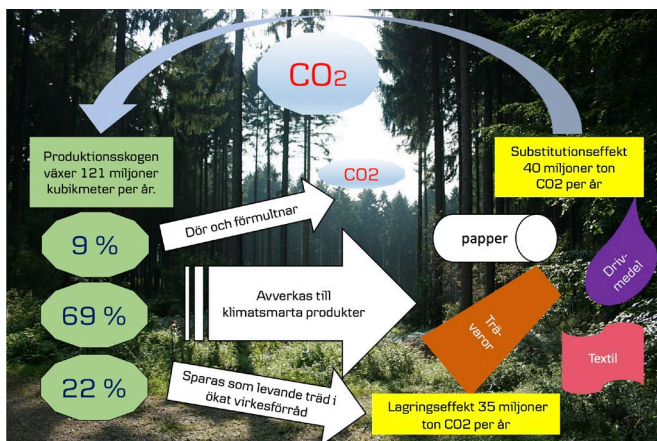
Träden tar upp CO₂ via barrens och bladens klyvöppningar. Genom fotosyntesen "andas" träden ut syremolekylerna medan kolet omvandlas till ved i stammen.

Skogens klimatnytta kan delas i två delar:

- Koldioxid tas upp ur atmosfären och lagras i trädens biomassa vid ökat virkesförråd
- Avverkad biomassa ersätter fossila produkter och bränslen och minskar då tillförsel av CO₂ till atmosfären, den så kallade "Substitutionseffekten".

Den produktiva skogen växer med ca 121 miljoner m³sk/år (2016 års siffror) det ger en kolbindning på ca 170 miljoner ton CO₂/år. Av tillväxten avverkas ca 84 miljoner m³sk (69 %). En andel av träden dör och förmultnar i skogen, ca 11 miljoner m³sk (9 %). En del sparar vi i ett ökat virkesförråd och denna årliga lagerökning om ca 25 mio m³sk (21 %), motsvarar ca 35 miljoner ton CO₂, se figur 2. Lagringen av CO₂ i ett ökat virkesförråd kan jämföras med Sveriges totala CO₂-utsläpp 2016 om 53 miljoner ton koldioxid.

Figur 2. Skogen binder CO₂ och skogens varor ersätter fossilbaserade produkter i en cirkulär ekonomi.

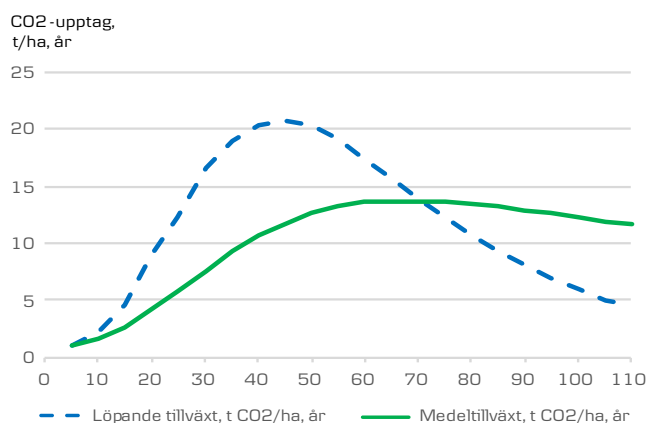

Av den avverkade skogen framställs produkter och bränslen som ersätter fossilbaserade alternativ, som därigenom minskar CO₂ utsläppen med ca 40 miljoner ton per år. Detta kallas substitutionseffekten. Vissa produkter har en kort livslängd som biobränslen och toalettpapper. Andra, som massivt trähusbyggande har en mycket lång, kollagrande livslängd. Om mer av biomassan i den avverkade skogen utnyttjades skulle klimatnyttan kunna öka till 60 miljoner ton.

När döda träd, barr, grenar och rötter förmultnar i skogen så frigörs det kol som var bundet i trädet och återgår till atmosfären. När en skog blir gammal så etableras en balans mellan tillväxt av ny ved och nedbrytning. Skogen får då ingen nettotillväxt och den enda kolinlagringen som sker är en mycket liten ökning av markkolet. I normalfallet är lagringen av kol i marken mindre än en procent av det kol som binds i en växande skog.

Om vi fokuserar på ett långsiktigt CO₂ upptag så blir slutsatsen att den största klimatnyttan uppnås genom maximal nettotillväxt i skogen. Det innebär att vi, i så fall, skall avverka skogen när skogens löpande tillväxt skär kurvan för medeltillväxten, se figur 3.

Figur 3. Löpande tillväxt och medeltillväxt mätt som nettoupptag CO₂ (t/ha, år) för ett granbestånd på bonitet G 30. Optimal tidpunkt för avverkning är, med hänsyn till koldioxidupptaget, där kurvorna skär varandra.

Källa: Björheden Skogforsk

Syftet med detta resonemang är att förtydliga skogens roll i klimatfrågan. I praktiken måste naturligtvis klimatnyttan vägas mot en mängd andra faktorer, som exempelvis hänsyn till skogens artrikedom, skogsägarens ekonomi där grova stockar är mer värdefulla än klena, risker med storm, insekter, osv.

Rolf Björheden Professor och skog Dr Skogforsk.

"Att påstå att intensivt skogsbruk är bra för klimatet kan vara att ta i, men jag vill påstå att det skogsbruk vi ser i Sverige är mindre skadligt än nästan all annan kommersiell verksamhet. Därför borde vi exportera vårt skogsbruk, det hade gett en fantastisk klimatnytta. Vi är lite unika med vårt återväxtkrav som vi haft i hundra år. Våra skogsägare ser det som en självklarhet att anläggningskostnaden för ny skog ses som en kostnad vid själva avverkningen. En liten detalj som nog kan vara svårt att få acceptans för i andra länder."

380 miljoner skogsplanter planteras varje år

Sverige har en lång tradition av hushållande lagstiftning vad gäller skogen i Skogsvårdslagen. Samtidigt har vi mycket noggrant taxerat skogen sedan 1920-talet. Detta är unikt i världen och ger oss pålitliga data att studera utvecklingen. Återbeskogningsplikten, där man är skyldig att etablera ny skog efter avverkning infördes redan år 1903. I dag planteras vi i Sverige ca 380 miljoner skogsplanter varje år. 1993 kom en annan viktig förändring i Skogsvårdslagen där man jämställde produktionsmålet och miljömålet. Bevarande av natur- och miljövärden var alltså lika viktiga som skogens produktionsvärden.

27 % av den totala skogsarealen brukas inte

Arealen skyddad skog varierar beroende på hur man räknar. Ser man till den produktiva skogen så är drygt 3 miljoner hektar eller 13 % skyddad. Inkluderar man de skogbeklädda marker som klassas som impediment så är drygt 7,2 miljoner hektar eller 27 % skyddade, se tabell 1. Andelen skyddad skogsmark diskuteras flitigt och när olika siffror redovisas kan det bli väldigt förvirrande och skapa regelrätta missförstånd. Speciellt när man gör jämförelser internationellt, där ofta den improduktiva skogsmarken (impediment) tas med i beräkningarna. Under 2019 togs det fram statistik i samarbete mellan de fyra myndigheterna Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och SCB. Där redovisas för första gången sammanhållen statistik, utan överlappningar, för fyra olika former av skogsmark; formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar,

hänsynsytor vid föryngringsavverkning, samt improduktiv skogsmark, se tabell 1.

Tabell 1: Arealer skyddad skog i formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark.

Former	Arealer i hektar		Andel av skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	1 381 800	2 335 400	6%	9%
Frivilliga avsättningar	1 210 100	1 210 100	5%	4%
Hänsynsytor	425 900	425 900	2%	2%
Improduktiv skogsmark		3 239 500		12%
Summa:	3 017 800	7 210 900	13%	27%

Källa: SCB

Naturvärden – indikatorer går åt rätt håll

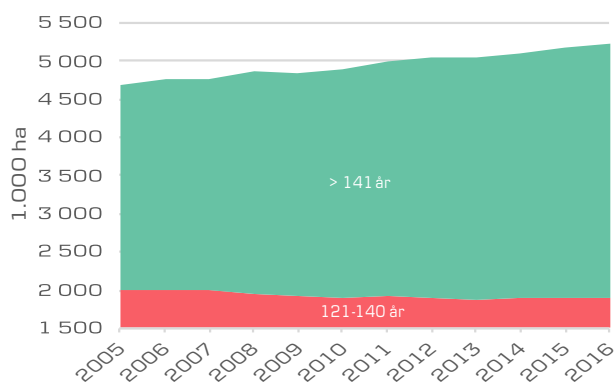
Med hjälp av skogsdata från Riksskogstaxeringen så har vi studerat några faktorer som anses som viktiga utifrån ett naturvårdsperspektiv. Det gäller arealen äldre skog, volymen lövskog, och volymen död ved. Dessa speglar naturligtvis inte hela naturvårdssituationen men signalerar vart utvecklingen är på väg. (För vissa faktorer finner vi enbart statistik för perioden 2005-2016.)

Andelen skog över 120 år ökar och närmar sig 20 %

Vi tittar på hela produktiva skogsmarksarealen, inklusive skyddade områden. Om vi fokuserar på skog äldre än 120 år så har arealen mellan 2005-2016 ökat 529.000 ha och andelen skog >120 år har ökat från 17,2 till 19,1 %. Ökningen sker i den äldsta skogen. I åldersspannet 121-140 år har volymen legat i princip still så hela ökningen kan hänföras till skog äldre än 140 år, se figur 4.

Figur 4. Areal skog äldre än 120 år på den produktiva skogsmarksarealen inklusive skyddade områden.

Källa: Riksskogstaxeringen

Lövskogsvolymen ökar och träden blir grövre

Lövskogen är viktig för bland annat biodiversiteten. Först tittar vi på produktionsskogen (exklusive skyddade områden), där vi har lång historik. Där kan man se att mellan 1956 och 1989 så har lövskogsandelen fluktuerat runt ungefär samma nivå. Men från 1989 så har lövandelen ökat stadigt i produktionsskogen från 14,5 % till 18,5 % 2016. Förändringen verkar sammanfalla med ändringen i Skogsvårdslagen 1993 om jämlika produktions- och miljömål. Om vi ser till produktiv skog inklusive skyddade områden och tittar 11 år tillbaka så ökar volymen lövträd kraftigt medan andelen lövträd i förhållande till den totala skogsvolymen ökar långsammare. Volymen lövträd har under perioden ökat med 90 miljoner m³sk och lövandelen ökat från 17,5 till 18,5 %. Det som kanske är mest glädjande utifrån ett naturvårdsperspektiv är att de grövre lövträden ökar mest. Under samma period har andel lövträd med diameter över 25 cm gått från 35 % till 42 %.

Död ved – volymen ökar med 3 miljoner m³ per år

Att spara död ved har varit ett viktigt naturvårdsmål. Om vi studerar den produktiva skogsmarksarealen inklusive skyddade områden under 11 år tillbaka så har volymen död ved ökat med 33 miljoner m³sk, varav 20 miljoner är gran, 9 miljoner lövträd och resten tall. Per hektar har volymen död ved gått från 7,5 m³ till 8,7 m³sk under samma period. Med de senaste årens stora granbarkborreskador så kan man misstänka att ökningen av död granved eskalerar.

Bekämpningsmedel på väg att utrotas i skogen –

skogsbruket använder 3 % av mängden i privathushållen. Att minska gifthanvändningen i samhället är också ett viktigt miljö och naturvårdsmål. Bekämpningsmedel i skogsbruket minskar och 2018 förbrukade hela det svenska skogsbruket 11,4 ton bekämpningsmedel. För att relatera detta till något är det mindre än 3 % av vad som används av svenska privata hushåll som använde 420 ton bekämpningsmedel.

Insektsmedel som använts som plantskydd mot snytbagge, är på väg att fasas ut helt och ersättas med mekaniska skydd. De bekämpningsmedel som då finns kvar är för avskräckande effekt vid viltbetning. Även där ser man på helt naturliga ämnen som exempelvis fårfett.

Polariseringen mellan naturvården och skogsägande – ett kontraproduktivt hot

När man studerar viktiga indikatorer som CO₂-lagring, lövandelen, död ved, äldre skog och användning av bekämpningsmedel så slås man av att samtliga går åt rätt håll utifrån ett miljö- och naturvårdsperspektiv. Vi kan också konstatera att skogsbruket och skogsindustrin en otroligt viktig ekonomisk faktor i vårt samhälle och för hela landet. Skogen ägs av 330.000 olika markägare som är stolta över sin skog och värnar sin äganderätt. Å andra sidan ser vi en växande miljö- och naturvårdsrörelse som ställer krav på ändrade metoder och ökad avsättning av mark. Vi upplever en ökande polarisering mellan dessa parter under de senaste tio åren. En polarisering som också utvecklas mellan stad och landsbygd. Vi är övertygade om att denna polarisering är kontraproduktiv för själva naturen i sig. Mot bakgrund av hur viktigt skogen och skogsbruket är för vägen mot ett klimatsmart samhälle och den förändring vi faktiskt ser i skogsbruket så borde det gå att föra diskussionen utan konfrontation och polarisering.

Massamarknaden

Oskar Lindström
Skogsanalytiker på
Danske Bank Markets Sverige.
www.danskebank.com

Pressat returpappret driver färskfibern

Efter att industrin fått upp massapriset med 36 USD hittills i år, är vår bedömning att priserna nu planar ut ett tag. Idag ligger listpriset på NBSK i Europa 856 USD per ton, en bit ifrån nivån 880-890 USD som flera producenter har annonserat. En stark efterfrågan från mjukpappersproducenter balanseras av en väldigt svag efterfrågan från grafiska pappersproducenter, som drabbas av en minskad annonsering, stängda kontor, etc. Redan under första kvartalet föll efterfrågan på grafiska papper i Europa med 8 % och flera källor pratar om fall på närmare 30 % under april.

På sikt ser vi ändå med optimism på massamarknaden. Efterfrågan på fiberbaserade produkter lär fortsätta att växa i takt med världsekonomin. Samtidigt ökar efterfrågan på alternativ till fossilbaserade förpackningsmaterial, vilket får stor uppmärksamhet. Något som får betydligt mindre uppmärksamhet är returfibermarknaden. Här bedömer vi att man kommer att ha stora utmaningar att fortsätta leverera en ökad mängd fiber till pappersindustrin. Totalt förbrukar den globala pappersmarknaden 427 miljoner ton fiber per år och returfiber står för ungefär 57 % av detta. Integrerad massa står för 28 % och olika former av marknadsmassa för resterande 15 % varav NBSK endast utgör 3 %. Se tabell. Detta innebär att relativt små förändringar i tillgängligheten av returfiber kan få stora effekter på efterfrågan på marknadsmassa. Vi ser några begränsningar för returfibern som kan gynna marknadsmassa:

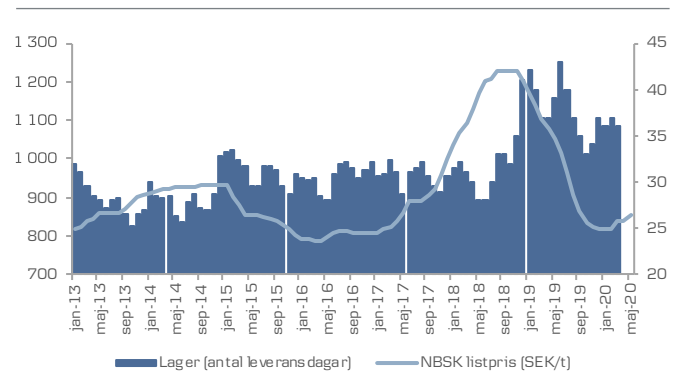
(1) När produktionen av grafiska papper minskar så försvinner även en av de viktigaste källorna till returpapper. Den ökade produktionen av mjukpapper hjälper inte så mycket. Av förklarliga skäl, återvinns mjukpapper i relativt låg utsträckning. Denna förändring kan göra det svårt för returpappret att fortsätta växa i takt med efterfrågan.

(2) Återvinningsnivåerna är redan höga i de flesta utvecklade länder och det papper som är enklast att samla in samlas redan in. En ökad insamling kräver att man tvingas till mer svåråtkomliga källor som blandade hushållssopor. Dessa kräver mer sortering och rening för att kunna återanvändas, vilket i sin tur leder till allt dyrare returpapper av sämre kvalitet.

(3) Kina importerar i dagsläget stora mängder sopor från USA som sedan sorteras i landet för att utvinna returfiber, ca 10,7 miljoner ton förra året. Ambitionen har länge varit att minska denna import. I början av maj fattades beslut om att helt sluta importera sopor 2021. Kinesiska pappers- och kartongproducenter kommer att behöva se sig om efter andra fiberkällor.

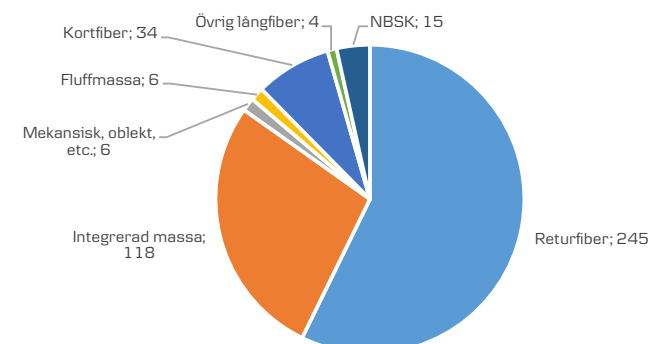
Figur 5. Massapris NBSK, USD/ton och producentlager, antal dagar.

Källa: FOEX/Fastmarket, Danske Bank

Tabell 2 och Figur 6. Globala fibermarknaden fiberkällor, miljoner ton 2017.

Fiber	Milj. ton	Andel
Returfiber	245	57%
Integrerad massa	118	28%
Mekansisk, oblekt, etc.	6	1%
Fluffmassa	6	1%
Kortfiber	34	8%
Övrig långfiber	4	1%
NBSK	15	3%
Totalt	428	

Källa: Suzano, Mercer International, Danske Bank

Banken analyserar trävarumarknaden

En manodepressiv period för sågverken

Sedan vi startade detta nyhetsbrev för 18 år sedan så har vi aldrig upplevt sådan osäkerhet och svängighet i trävarumarknaden. I februari kände branschen en stor optimism. Man var på väg ur en 17 månader lång och djup prisnedgång och hade lyckats höja vissa priser. Sen kom mars och Europa Coronastängde. Alla marknader dämpades och den största, Englandsmarknaden, frös till is. Nyväckt optimism byttes till avgrundsdyg domedagsstämning. Många slutade köpa timmer för att minska sina dyrköpta rotlager. Man stängde sågverk, ändrade semesterplaner, permitterade, osv. När kunder avbokade ordrar och byggprojekt stoppades infann sig en "vital desperation" i näringen. Sågverken sökte nya kontakter och marknader, man styrde mot ökad impregnering, och vände på alla stenar. Ganska tidigt kom signaler om att alla dessa hemförlovade människor började renovera hus och lägenheter. Redan i månadsskiftet mars - april såg vi i Danske Banks interna köpst statistik att konsumtionen i Dansk byggvaruhandeln hade ökat med 60 %, jämför med mars 2019. Ingen vågade tro på denna hype, men renoveringstrenden spred sig dock över hela Europa och USA. Samtidigt lyckades sågverken placera sitt virke på nya kunder och marknader. I slutet på april började det komma små tecken på ljusningar. Paniken släppte.

Plötsligt spirar optimismen i trävarusektorn

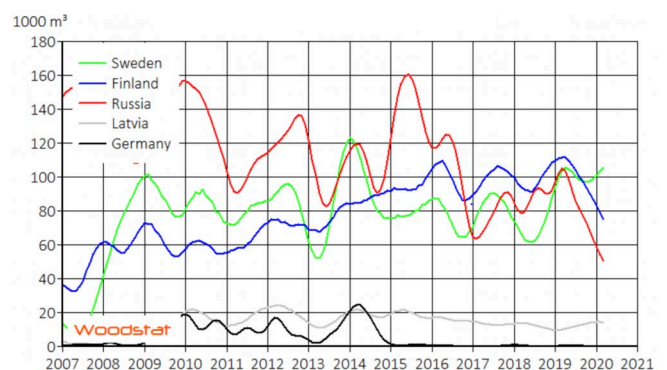
Från totalt mörker i mars till en spirande optimism mellan hägg och syren. Alla sågverk vi talat med ser mycket optimistiskt på de närmaste månaderna. De flesta har återgått till normalfart och mycket är sålt fram till september. I vissa fall till höjda priser. RoT-sektorn fortsätter att dra, samtidigt som byggprojekten runt om i Europa får tillbaks sin personal. Nu behövs det virke man tidigare avbeställt. Englandsmarknaden ser helt klart mycket bättre ut. USA, som delvis räddat situationen under de svåra månaderna, har ett bra momentum i RoT-sektorn. Europeisk, se figur 8, och Svensk trävaruexport till USA har slagit rekord under våren, med svenska månads-siffror på ca 60.000 m³. Egypten är en annan av vårens räddningsplankor, där Svenska sågverk tagit marknad från strejkdubbade Finska sågverk. Under Q1 minskade Finsk export till Egypten med över 70 %, se figur 7. Även rysk export till Egypten krympte, beroende på timmerbrist orsakad av en blöt senvinter. Sverige, Danmark och Norge går mycket bra inom RoT-sektorn. Kina har öppnat upp och köper mer furuvirke. Vår uppfattning är att förändringen till det bättre är något större för Sydsvenska producenter i konstruktionssegmentet, framförallt de som har impregneringsanläggningar.

"MEN" Vad händer i höst?

Även om mycket är positivt just nu så återkommer nästan samtliga aktörer till ett stort "MEN". Vad händer i höst? Kommer den internationella lågkonjunktur som alla prognosmakare förutspår? Ja, då får vi räkna med minskat byggande och dämpad konsumtion, se figur 9. Just nu avslutas alla påbörjade byggprojekt "MEN" hur många påbörjas i höst? Skillnaden mellan rally och ras är väldigt liten på trävarumarknaden. Nu drar sågandet på för fullt. Våra Finska grannar är revanschsigna efter strejken. Ryska sågverk får nu fram sitt

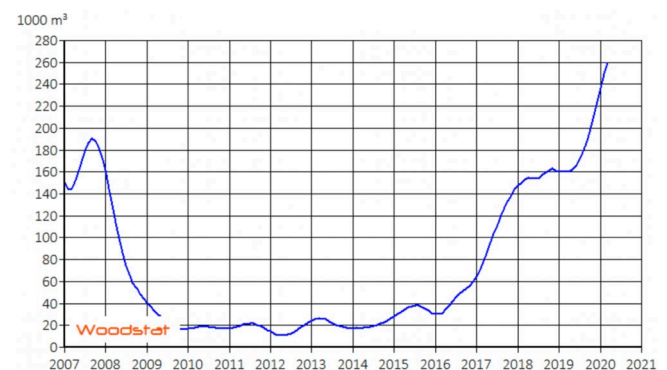
timmer. Kandensiska sågverk har haft stängt ett tag, men startar nu för att ta igen tappade intäkter. Samtidigt minskar deras tullar till USA dramatiskt från 20 till 5 % i september. Kontinentaleuropa översvämmas av billigt barkborretimmer varav mycket ändå är färskt. Vi önskar vi hade kunnat vara mer positiva, men vi tror det kommer att bli mycket trångt på trävarumarknaden under senhösten.

Figur 7. Månads-siffror import av furuträvaror till Egypten från största exportländer, 1.000 m³. Sista mätning mars 2020.

Källa: Woodstat

Figur 8. Månadsimport av barrträvaror till USA från Europa, 1.000 m³. Senaste mätning mars 2020.

Källa: Woodstat

Figur 9. EU byggindex konfidensindikator, senaste mätning Maj

Källa: Eurostat, Woodstat

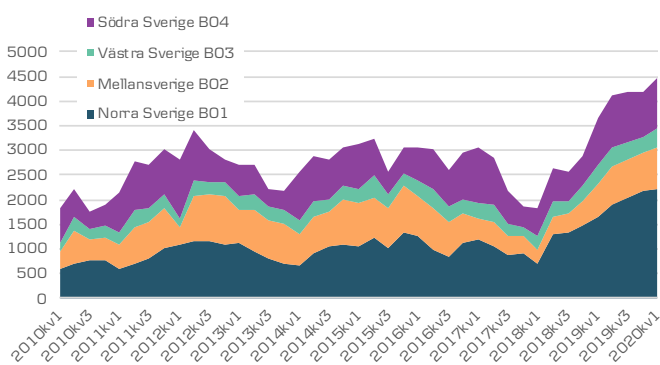

Timmer & Massaved

Gott om massaved i hela landet

Även för virkesmarknaden i skogen har läget skiftat. Direkt efter sågverkens Coronastängningar så kändes det självklart att timmerpriserna skulle rasa. Detta märktes också på skogsägarnas avverkningsanmälningar. Där noterade vi den högsta marsnivån (knäppt 21.000 hektar) sedan mätningarna startade 2006. Skogsägarna ville uppenbarligen avverka innan priset faller. På massavedsmarknaden kändes läget mer oklart. Mjukpapper drog och SCA aviserade prishöjningar på pappersmassa, vilket visade på självförtroende. Lagerstatistiken på massaved talar dock sitt tydliga språk. Svensk industri har rekordhöga massavedslager på 4,5 miljoner m³fub i kvartal 1, se figur 10. Som figuren visar är hälften av lagret samlat i Norra Sverige (Balansområde 1) och en stor del av veden ligger hos en aktör, SCA. Detta förtar dock inte bilden att det är tjockt med massaved i hela landet och att fiberindustrin inte behöver vara nervös för vedförsörjningen.

Figur 10. Lager av barrmassaved per region i Sverige, 1.000 m³fub.

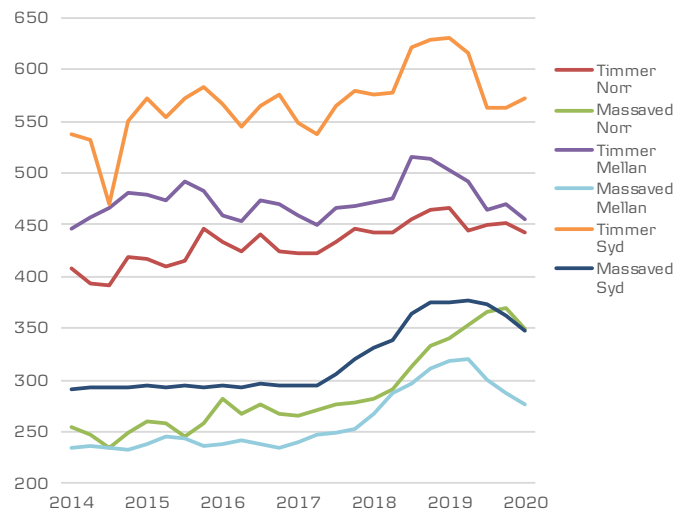
Källa: Skogsstyrelsen

Uppgrävt prisdike för massaved

Massavedspriserna har sjunkit i varierande grad över landet och mest syns sänkningen i Mellansverige, se figur 11. Detta har gjort prisdiket i Mellansveriges djupare än någonsin. I Figur 12 ser vi att prisskillnaden mot Sydsverige ökat successivt medan prisskillnaden gentemot norra Sverige var nära nog uttraderad så sent som kvartal-2 2018. Frågan är om priset är lågt i Mellansverige eller om det skall ner i övriga landet? Om man ser till lagersituationen och marknadsläget är det högst troligt att vi kommer att få se ytterligare prissänkningar i både södra och norra Sverige. I Sydsverige avgör sannolikt barkborresituationen och sågverkens produktion beslutet. I norra Sverige kan prisläget bli mer spretigt då lagersituationen varierar stort mellan olika massavedsköpare.

Figur 11. Svenska leveransvirkespriser kr/m³fub på timmer (snitt gran & tall) och barrmassaved per region.

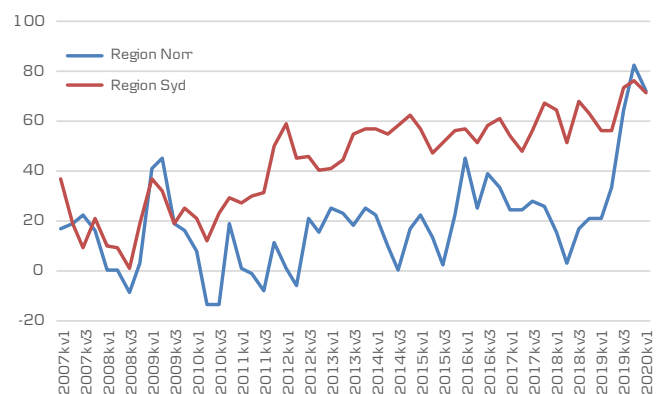

Källa: Skogsstyrelsen

Generellt låga kontrakteringsnivåer på timmer

Det senaste året har timmerpriserna över lag sjunkit från extremt höga nivåer, se figur 12. Sydsverige ligger i sin egen prislåga medan norra Sverige har fått se de minsta prisrörelserna. Gran har drabbats hårdare än tall och talltimrets position är starkare än på mycket länge. När nu sågverken fått ny optimism och de flesta sågar för fullt igen, så bedömer vi att efterfrågan på timmer kommer att vara mycket god i hela landet. Många sågverk har fortfarande bra rotlager, men kontrakteringsnivåerna har varit måttliga på flera håll i landet. Vi tror inte på några höjda timmerpriser då marknadsläget är alldeles för osäkert. Premier kan däremot förekomma lokalt för enskilda poster i Sydsverige. Barkborren kan dock snabbt förändra läget till det motsatta. Mellansverige har den oroligaste marknaden präglad av barkborre i syd, se nästa sida. Här kan de redan dämpade priserna bli ännu lägre om barkborreskadorna eskalerar. I norra Sverige tror vi inte på några prisrörelser för timmer.

Figur 12. Barrmassavedspriser Mellansverige prisskillnad kr/m³fub till region Syd och Norr

Skogsstyrelsen, Danske Bank

Råd till skogsägarna

Är virkespriserna bra eller dåliga?

Vi är i ett unikt läge på virkesmarknaden. Nästan alla konjunkturmakare målar en kraftig internationell lågkonjunktur framöver, vilket i så fall kommer att påverka skogen också. I backspeglin ser vi extremt höga virkespriser något år tillbaks. Skall man tro att dessa nivåer kommer tillbaks? Eller skall man vara nöjd med nivån som är nu och med ett kontrakt säkerställa att man slipper ett ytterligare ras i höst? Ingen vet svaret på den frågan. Som skogsägare får du väga in flera delar. Hur ser din ekonomi ut? Har du skadad eller övermogen skog? Känner du ett ansvar för de entreprenörer som bruka hjälpa dig? För de flesta blir svaret att fortsätta vara aktiv men kanske på en något lägre nivå. Mer gallring än slutavverkning. Mer tall än gran.

Granbarkborren förskräcker i Svealand

Granbarkborren fortsätter sina härjningar och det är Svealand som nu verkar ha de svåraste skadorna. I området finns en allmän oro för att sök- och plockhuggning inte utförs i tillräcklig omfattning. Skogsägarna efterlyser också ett specialanpassat "barkborresortiment" som liknar det man haft i södra Sverige. Allt för att driva och underlätta avverkning av barkborreskadad skog.

I Södras fall kallas barkborresortimentet "1600". Där kan man blanda timmer och massaved av tall och gran i samma hög. Stockar med diameter från 18 cm betalas med det högre priset och dessutom tillåts torr död ved.

Även om vi haft en sval vår så ser vi nu väldigt höga fångster av barkborrar i ett stråk över Södermanland, Uppland, Västmanland och Närke (se Skogsstyrelsens barkborreinventering). Markägarna i dessa områden har redan drabbats av större timmerprissänkningar under april med minus 60 kr/m³ to på gran jämfört med övriga Mellanskogs område där prissänkningen är 30 kr. Vi känner en oro för virkespriserna i detta område. Det skulle kunna bli väldigt kontraproduktivt om de sjönk ännu mer. Vilket skulle kunna sänka avverkningsviljan i drabbade områden. Riskerna finns dock för ytterligare prissänkningar.

Södra Sverige

Fortsatt fokus på barkborreskadad skog. Vi ser stillastående timmerpriser men kontrakteringsnivåerna är låga hos sågverken så lyssna runt. Här kan finnas aktörer med brist på talltimmer och färsk, oskadad gran. Vi skulle inte bli förvånade om massavedspriset faller.

- Fokusera på barkborreskadad skog – fortsatt att inventera!
- Gallra – prismässigt är det fortsatt mycket bra läge för gallring av alla bestånd
- Slutavverkning – kolla med virkesköparen. Styr mot talldominerade bestånd.

Mellansverige

För allt i världen. Ni som har skog i barkborredrabbade områden, ut och inventera och avverka så fort det bara går. I Mellansverige har vi Sveriges absolut spretigaste virkesmarknad. Efter den prissänkingsperiod som varit så tror vi inte att priserna rör sig mer. I barkborredrabbade områden skall man dock inte utesluta ytterligare sänkningar på grantimmer. Försök att få ett uppgjort pris vid kontrakteringstillfället om det är möjligt.

- Granbarkborre – lägg ifrån dig allt om du har skador – det är bråttom nu!
- Fortsätt förstagallra, se det som skogsvårdande åtgärd.
- Överväger du senare gallringar så kolla behovet av massaved och pris med din virkesköpare.
- Fokus på tall vid slutavverkning.

Norra Sverige

Vi tycker det är förvånansvärt bra virkespriser i norr och utifrån konjunkturläget är massavedspriserna unikt bra. Ta vara på detta läge så länge det varar. Eftersom det svänger fort i dessa tider så säkerställ ditt pris vid kontraktering. Kolla gärna av prisbilden innan du beslutar dig för vilket slutavverkningsbestånd du skall ta.

- Røjning är aldrig fel – men myggen har väl redan kommit?
- Gallring i alla former rekommenderas.
- Fortsatt vettigt läge att slutavverka, kolla av priset. Sannolikt tall före gran.

KONTAKTA OSS!

Du har väl inte missat våra filmer & guider på webben?

Oavsett om du är skogsägande privatperson, yrkesverksam i branschen eller letar efter drömgården kan du hitta värdefulla tips & råd på vår webbplats.

Bland annat kan du se våra filmer om:

- Att köpa gård
- Värdet på gården
- Ekonomin vid gårdsköpet

Du finner också tips och guider om vad du bör tänka på om du till exempel ska sälja din gård, investera i nya maskiner eller lägga om lån.

Har du frågor?

Kontakta någon av oss på affärsområdet Skog & Lantbruk. Vi hjälper vi dig gärna!

Våra kontaktuppgifter finner du enkelt via vår hemsida www.danskebank.se/lantbruk eller genom att ringa kundservice på 0752-48 45 42. Välkommen.

Kända profiler ger sin syn på virkesmarknaden

Kända profiler inom skogsnäringen ger sin syn på marknaden och råvarusituationen.

Måns Johansson
Koncernchef, **Vida**
www.vida.se

Trävaror: Mot alla vårens förväntningar har marknaden hållit ihop på ett fantastiskt sätt. Jag är själv förvånad och det känns stabilt fram till september. Hela världens gör-det-självare håller uppe konsumtionen. Den viktiga Englandsmarkna-

den är helt ok. Nu kommer också deras industrikunder tillbaka då man skall slutföra de byggen man kontrakterat. Frågan är bara om man får nya order? USA har hjälpt oss väga upp England under våren och är fortfarande våran bästa marknad. Volatiliteten i USA är dock enorm. När Kanada nu öppnar upp, lär dom öka exporten samtidigt som deras exporttullar sjunker från 20 till 5 % i september. Det bromsar i Japan och vi känner en liten avmattning i Kina. Som sagt, jag känner mig mycket nöjd nu men är orolig inför hösten.

Timmer: Jag tror på stabila priser då försörjningen ser bra ut även om kontrakteringen är lägre än normalt.

Roger Johansson
Marknadschef, **Sveaskog Syd**
www.sveaskog.se

Allmänt: Det märktes direkt när man stängde ned i Europa. Sågverken ville minska timmerflödet och vi bromsade avverkning rejält i skogen mot många kunder. Entreprenörerna fick fortsätta på reducerad fart medan våra fast anställda maskinförare gick över till

planering och skogsvård. Nu kommer sågverken tillbaka i produktion och flera önskar faktiskt lika mycket virke som planerat. Jag är imponerad över hur vi och näringen tagit oss igenom detta hittills.

Timmer: Det är mer svårbedömt än vanligt. Vi upplever ett mycket stort timmerflöde i framförallt Mellansverige beroende på granbarkborren och här är jag osäker på var priserna tar vägen. Mer stabilt både söder- och norrut.

Massaved: Generellt är det väldigt mycket massaved över hela landet och extremt i norra Sverige. Samtidigt tuffar industrin på och behöver ved. En prissänkning nu skulle kunna döda aktiviteten.

Peter Forssell
Ägare och ordförande,
Forssell Timber AB
www.forssell.net

Asienmarknaden: Under alla mina år har jag sällan upplevt några problem med containerfrakterna till Asien. Detta tills Coronabrottet slog till och Kina stängde i januari. När Kina sen började öppna upp så var Europa

stängt. Det har varit stopp i systemet och båtar har blivit liggande lite varstans i världen. Både fraktpriser och transporttider har varit i höjden. Nu börjar vi se en normalisering, men det är fortfarande mycket strul och transporttiden till Japan har gått från normala 7 till uppemot 11 veckor i snitt. Japan är världens största marknad för limträprodukter och enda landet i Asien som bygger hus med trästomme. Man har dessutom extrema kvalitetskrav, vilket gör att Nordiska trävaror har en mycket god position långsiktigt. På kort sikt kommer naturligtvis trävaruimporten att drabbas. Myndigheterna har dock historiskt, stimulerat byggandet vid tidigare nedgångar.

Per Lärkeryd
Vd, **Norra Skog**
www.norraskog.se

Trävaror: Marknaden i Europa är fortsatt pressad medan det lättar i England, Kina och Nordafrika. Bygghandeln i Norge och Sverige är riktigt bra. Vi ser en marginell lagerökning men pristrenden på marknaden är snarare upp än ned för

tillfället. Med nya synergier i vår sammanslagna träbearbetningsindustri så säger vi mer än samma tid förra året, vilket gjort att vi ökat på översjömarknaderna som har ett något lägre snittpris än Europa.

Rundvirke: Marginalerna är pressade men vår uppgift är jämna ut prisrörelserna och ge stabila förutsättningar för skogsägarna vilket gör att vi inte blir först ut med sänkningar av virkespriserna framöver.

Timmer: Vi behöver mer timmer nu än i fjol och räknar med stabila prinsnivåer.

Massaved: Vi har god efterfrågan hos ett antal köpare och ser inga prisrörelser framför oss för tillfället.

Fastighetsmarknaden

Erik Backman
Skogs & Lantbruksspecialist
Danske Bank Östergötland
www.danskebank.se

Rekorddyr bolagsskog och fallande bostadspriser – vart går skogspriserna?

Skogsfastighetsmarknaden är, som mycket annat, svåranalyserad detta år. Den allmänna oron i ekonomin, virkes-

marknadens utveckling och inte minst den stundande sommaren i skogen med torka och barkborrar. Många parametrar påverkar köpare och säljare.

Antalet objekt till salu är lägre än normalt. Många mäklare vittnar om att äldre säljare kan vara restriktiva med de möten som en försäljningsprocess innebär. De skjuter därför försäljningen till nästa år. Utbud och efterfrågan styr som alltid marknaden. Årets låga utbud kan absolut ha bidragit till att vi sett höga prisnoteringar under vårens avslut. Detta trots stora orosmoln i ekonomin och i skogen.

Marknaden för fastigheter som kan förvärfvas av juridiska personer är glödhet. Nästan hälften av Sveriges skogar ägs av privatpersoner och en knapp fjärdedel av privata aktiebolag. Kampen om de få bolagsägda skogar som är till salu har ökat kraftigt. Jordförvärvslagen lär inte ändras, vilket talar för ett fortsatt lågt utbud. Köparsidan består av såväl institutionella placerare som mindre privatägda bolag. Förvärvsrätten för juridisk person väger tyngre än andra faktorer. Detta ger höga prisnivåer oavsett fastighetens sammansättning och struktur. Enligt ett flertal mäklare har det, i Götaland, noterats prispåslag för bolagsskog med uppemot 30 %. Detta påslag avtar norrut.

Vi har tidigare sett en tydlig korrelation mellan priset på skogsmark och bostadsprisernas utveckling. Trots att det är olika marknader så är den upplevda förmögenheten en gemensam nämnare som påverkar investeringsviljan. Lågkonjunktorens styrka avgör utvecklingen. En prisnedgång på uppemot 10 % är inte osannolik om vi ser till historiska svängningar.

Samtidigt kan skog som tillgång bli än mer intressant när andra tillgångsslag skakar. Inflationsförväntningar bör också kunna ha en positiv prispåverkan på skogsmark, där den nominella värdeutvecklingen kan bli hög. Det finns alltså faktorer som talar både för fortsatt stabila skogspriser och en sänkning på marknaden, som alltid med regionala avvikelser. Året får utvisa svaret!

Mats Bygge
Vd, Areal
www.areal.se

Utbudet av fastigheter är väldigt lågt, så här års borde det vara det dubbla. Utbudet kan möjligen bli ännu mindre till hösten men säljarna är äldre och kommer vilja sälja framöver. Vi tror att delar av utbudet förskjuts till 2021. Får vi en hårdare lågkonjunktur i höst så borde

skogpriserna påverkas negativt, gissningsvis ner 5-10 % för äldre granskogsfastigheter både på grund av stundande lågkonjunktur samt en oro inför sommaren i skogen. Om världsekonomin klarar sig utan katastrofscenari så kan skogspriserna hålla i sig. Det finns mycket pengar i samhället och en fortsatt stark investeringsvilja. Intresset för bolagsskog är glödhet. Ofta är det företagsledare som från barnsben fått lära sig att skog är en säker investering. Med ett starkt intresse för skog, natur och jakt realiserar man nu en barndomsdröm i en långsiktig och hållbar investering.

Sven-Eric Dahlson
Mäklare, region Jönköping
Ludvig & CO
www.ludvig.se

Vi upplever ett fortsatt starkt intresse på fastighetsmarknaden. I synnerhet större fastigheter och grannfastigheter köps som en långsiktig investering. Svackan på virkesmarknaden eller oro kring granbarkborren verkar inte ha någon effekt på fastighetspriserna. Utbudet av fastigheter är något lägre än normalåret, troligtvis beroende på att säljarna ofta tillhör den äldre generationen och iakttar försiktighet pga. riskgrupp och Corona. Om vi går in i en hård lågkonjunktur framöver kan givetvis prisen sjunka, men ett lågt framtida ränteläge talar för fortsatt stabila skogspriser.

Ränta & valuta

Bankens chefsekonom **Michael Grahn** ger sin syn på ränte- och valutasisituationen.
<http://danskeanalyse.danskebank.dk>

Zenit för Corona passerat

Det är nu tydligt att både global- och svensk ekonomi gick in i de brantaste fallen sedan andra världskriget pga Corona-pandemin. Troligtvis nåddes kulmen i krisen under april och en stabilisering ser ut att ha skett i maj. Svenska data indikerar att förtroendet i svensk tillverknings- och tjänsteindustri nått sina lågvattenmärken.

Byggsektor och detaljhandeln har klarat sig relativt bra även om aktiviteten fallit även där. Arbetslösheten stiger, varsel och korttidspermitteringar har skenat. Antalet arbetade timmar faller brant och indikerar ett BNP-fall på åtminstone 7 % kv. 2. En positiv aspekt är dock att varslen gradvis avtagit vecka för vecka efter de extremhög nivåerna i slutet av mars. Regeringen, Riksbanken och Finansinspektionen har alla snabbt agerat med en uppsjö av åtgärder i form av bidrag, lån, garantier och minskat kapitalbuffert för att säkra företagens kreditförsörjning och skapa ett skyddsnät åt både företag och anställda.

Riksbanken har dock vägrat sänka styrräntan tillbaka till negativt territorium, trots att inflationen faller pladask och gick in i deflation i april (KPIF -0.4 % yoy). Motiveringen är att en räntesänkning inte hjälper i ett läge där rekommendationerna om social distansering innebär att efterfrågan dämpas. Vi räknar nu med att Riksbanken ligger still med styrräntan det kommande året, vilket gör att kronan öde tillsvidare styrs av risksentimentet i marknaderna. Kärninflationen kommer därför att pressas ner ytterligare i närtid av dessa faktorer. På sikt måste Riksbanken överge den akuta krishantering och adressera inflationsmålet. Då kommer man att behöva en svagare krona till hjälp.

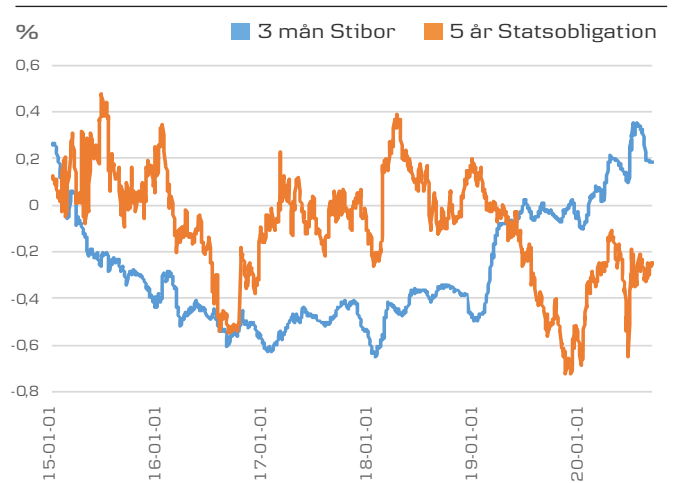

Tabell 3. Prognos ränta & valuta Danske Bank

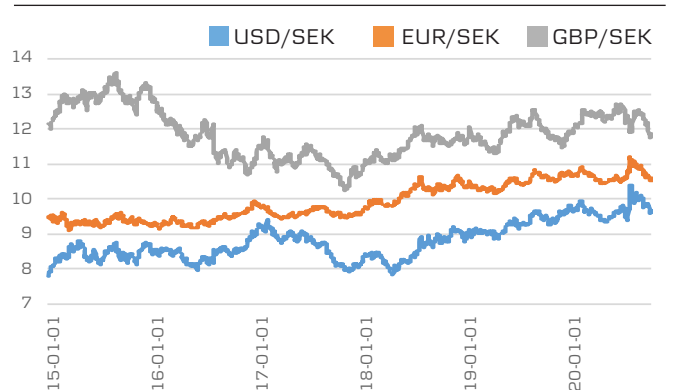
	Spot	3m	6m	12m
3m Stibor	0,19	0,10	0,10	0,10
5 år statsobligation	-0,37	-0,25	-0,20	-0,10
USD/SEK	9,60	9,72	10,09	10,09
EUR/SEK	10,57	10,60	10,80	10,80
GBP/SEK	11,76	11,78	12,00	12,56

Källa: Danske Bank (Spotdatum 2020-XX-XX)

Figur 13. Ränta

Figur 14. Valuta

Källa ränta och valuta graf: Danske Bank

Om Danske Bank

Danske Bank i Sverige är en fullservicebank med ett brett utbud av produkter och tjänster inom sparande och placeringar, pension och försäkring, finansiering och betalningar samt riskhantering. Banken ingår i Danske Bank Group, ett börsnoterat aktieföretag på Köpenhamnsbörsen och en av Nordens största finanskoncerner med över 400 kontor i 15 länder. Danske Bank i Sverige har ett 30-tal bankkontor och sex regionala finanscenter och etablerades i Sverige i samband med förvärvet av Östgöta Enskilda Bank. För mer information besök www.danskebank.se

Ansvarig utgivare

Johan Freij
 Affärsområdeschef, Skog och Lantbruk
 Danske Bank Sverige
 Telefon 0752-48 12 61

Jag tar gärna emot synpunkter och idéer från dig som läsare.
 Skicka dem till:
johan.freij@danskebank.se